

*Ми ї'смось за те, чому
немає цини в усьому світі —
за Батьківщину.*
О. Довженко

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ"

СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"

СЕРІЯ "ПРАВО"

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)

Випуск № 3(43) 2025

Київ – 2025

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

(Series «Management and administration», Series «Law», Series «Economics», Series «Psychology», Series «Pedagogy»)

Issue № 3(43) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3\(43\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3(43))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2025. № 3(43) 2025. С. 1793.**

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 06.03.2025, № 4/3-25)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень.

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Абуселідзе Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Беньковська Наталя Борисівна — кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (м. Київ, Україна)
- Бондар-Підгурська Оксана Василівна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», (Полтава, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Демідова Юлія Євгенівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна)
- Дем'янишина Олеся Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- Дранус Любов Сергіївна — кандидат економічних наук, доцент, оцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
- Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Ільїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Каламаж Руслана Володимирівна - доктор психологічних наук, професор, проректор з навчально-виховної роботи Національного університету «Острозька академія» (Рівне, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Калашнік Наталя Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, (Вінниця, Україна)
- Кернас Андрій В'ячеславович – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психологічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
- Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)

- Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з коледами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університет "Україна" (Хмельницький, Україна)
- Литвиненко Віктор Іванович — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Навчального наукового інституту права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Непомняща Ірина Миколаївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна - доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Пагута Тамара Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, директор Інституту педагогічної освіти Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
- Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна)
- Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна)

- Самусь Тетяна Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та технології сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (м. Глухів, Україна)
- Сапожніков Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Трушкіна Наталія Валеріївна — кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Фаловська Ірина Дмитрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» (Луцьк, Україна)
- Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чепурна Мирослава Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов та міжнародної комунікації Черкаського державного технологічного університету (Черкаси, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Якушева Оксана Вікторівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та підприємництва Черкаського державного технологічного університету (Черкаси, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

Баряхтар М.П. <i>ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ</i>	21
Бельська Т.В. <i>ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ: БАР'ЄРИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	31
Вербицький І.В., Ходзінський І.С. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕДИЧНИМИ РЕАБІЛІТАЦІЙНИМИ ПОСЛУГАМИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ</i>	40
Волосовець А.О., Томашевський С.Р. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ</i>	52
Головко О.С., Кулініч О.В. <i>КЛАСТЕРНА ПОЛІТИКА В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	63
Гончаренко В.С. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ: МЕТОДОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ДОСЛІДЖЕННЯ</i>	78
Грень Л.М., Чеботарьов М.К. <i>СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ МАЙБУТНЬОГО ЯК МІЖНАРОДНОГО СОЦІАЛЬНОГО КЛАСТЕРА: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ У ПОЗАШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ</i>	91
Дубель М.В. <i>РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК ЗАПОРУКА НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ</i>	103
Іванишин С.І. <i>ВПЛИВ ВЕНЧУРНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ</i>	116
Карамішев Д.В., Соболев Р.Г., Мирна Н.В., Євдокимов В.О. <i>ПЕРСПЕКТИВИ ТА МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГНУЧКИХ ФОРМ ЗАЙНЯТОСТІ ПЕРСОНАЛУ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ</i>	127

Керецман О.М., Дегтяр О.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ЗСУ</i>	140
Левицька Я.В., Іванкова Н.О. <i>АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	150
Левицька Я.В., Іванкова Н.О. <i>СУЧАСНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЕКОСИСТЕМ</i>	162
Логачов Д.О., Філіппова В.Д. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛОКАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ</i>	172
Олійник В.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІІІ ГРОМАДСЬКІСТЮ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ</i>	182
Оліскевич М. <i>АНАЛІЗ СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	193
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ ОСВІТИ: ДЕРЖАВНО- УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ</i>	205
Пушкар О.А. <i>РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	215
Ровний В.В. <i>СУЧАСНА ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА В ФРН: ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ</i>	225
Саліхов О.О. <i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ МЕДІАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	235
Серьогіна Н.О., Климчук І.О. <i>РУЙНІВНИЙ ВПЛИВ КОРУПЦІЇ В СУЧАСНИХ ВОЄННИХ УМОВАХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ</i>	243
Шарий В.І., Давиденко А.П. <i>ГЛОБАЛЬНА СТРАТЕГІЯ КОМПАНІЇ: АДАПТАЦІЯ РЕСУРСІВ І ЦІЛЕЙ ДО МОЖЛИВОСТЕЙ СВІТОВОГО РИНКУ</i>	255
Шевчук І.В. <i>СПРИЯННЯ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</i>	269

- Шпак Ю.В.** 279
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
- Баланюк Ю.В., Залуцька Х.Я., Федюк В.В.** 291
*НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ
ЯК ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНОЇ УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ*
- Даниленко Н.Б., Дах М.І.** 301
*МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ В МАКРОЕКОНОМІЧНОМУ КОНТЕКСТІ:
ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ*
- Дорошенко В.В.** 310
*ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ НА РІВНІ МАЛИХ, СЕРЕДНІХ ТА ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВ*
- Кісь Г.Р., Пукаляк В.Г., Губа В.Р.** 320
*СУЧАСНЕ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ ЯК КОМПЛЕКС ЧИННИКІВ З
ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБ НRM-ТРАНСФОРМАЦІЙ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ
ГАЛУЗІ*
- Кожухівська Р.Б., Саковська О.М.** 335
*АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ЗАСОБИ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ
ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРОТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ*
- Котлубай В.О., Корнілова О.В., Кузнецова Л.В.** 350
*РЕАЛІЗАЦІЯ МОТИВАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ У ПРОЦЕСІ ПРИЙНЯТТЯ
СТРАТЕГІЧНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ*
- Нагасв В.М., Степаненко С.В., Міненко С.І., Бернацький О.Є.** 363
*ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИОК АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА НА
ЗАСАДАХ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ*
- Чмир В.М.** 378
*ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ
АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УМОВАХ ВІЙНИ*

СЕРІЯ «Право»

- Романенко Є.О., Трушкіна Н.В., Жукова І.В.** 391
*УПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ
КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Айрапетов М.А.** 412
*КОНТИНУУМ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ДІЇ РЕЖИМУ
ОКУПАЦІЇ. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ*

Андрусішин Б.І. <i>ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЄКТУ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА</i>	425
Армаш Н.О. <i>САМОЧИННЕ БУДІВНИЦТВО ТА ДОПОМІЖНІ ПРИМІЩЕННЯ</i>	433
Беззубов Д.О. <i>НАСЛІДКИ САМОЧИННОГО БУДІВНИЦТВА</i>	441
Богдан Б.В. <i>ПРАКТИКА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ, БЕЗДІЯЛЬНОСТІ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ЗА НАСЛІДКАМИ ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ</i>	449
Брода А.Ю., Замрига А.В. <i>АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА В УКРАЇНІ: ВІДПОВІДНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СТАНДАРТАМ</i>	459
Волох Д.О. <i>НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ПРИ ЮРИДИЧНИХ ОСОБАХ</i>	470
Голяченко І.П. <i>ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МЕХАНІЗМІ АДМІНІСТРАТИВНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВОГО КАПЕЛАНСТВА В УКРАЇНІ</i>	479
Забзалюк Д.Є., Грабець Б.С. <i>ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ</i>	486
Забзалюк Д.Є., Турчин Р.Г. <i>ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛНО-ПРАВОВОГО АНАЛІЗУ КОЛАБОРА- ЦІОНІЗМУ</i>	498
Іванець І.П. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРИНЦИПУ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ІНТЕРЕСУ</i>	506
Криволап Є.В. <i>ПУБЛІЧНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КІБЕР- БЕЗПЕКИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ НА ПІДСТАВІ АКТУ ПРО КІБЕРСТІЙКІСТЬ (THE CYBER RESILIENCE ACT)</i>	516
Левченко В.О., Цумарєв М.І., Ярошенко В.І., Калінін А.М. <i>ЕКОНОМІКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ В УКРАЇНІ</i>	527
Макаров М.О. <i>МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ДІЯННЯМ В СУДОВІЙ СИСТЕМІ</i>	540

- Маньгора В.В., Долян І.В.** 551
МНОЖИННЕ ГРОМАДЯНСТВО: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ
- Мусієнко А.В.** 566
ДЕЯКІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПОСМЕРТНОГО ДОНОРСТВА
- Наконечна І.В., Ковальчук А.Ю.** 574
ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ СУДОВИХ СИСТЕМ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ФОРМУВАННЯ ЄДИНИХ СУДОВИХ СТАНДАРТІВ ЗАЛУЧЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
- Нескороджена Л.Л.** 586
ВИЗНАННЯ СПАДЩИНИ ВІДУМЕРЛОЮ: МАТЕРІАЛЬНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ
- Петровський А.В., Тихомиров Д.О., Калінюк А.Л.** 597
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ОСІБ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ
- Попович-Блавіцька Г.Н.** 608
РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ: ПАРАЛЕЛІ ТА ВІДМІННОСТІ З СИТУАЦІЄЮ В УКРАЇНІ
- Сірко А.Г.** 619
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ
- Тюканкін О.О., Оніщенко Н.М.** 627
ДО ПИТАННЯ ПРО ГНОСЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ
- Цирен О.К.** 634
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗАКОН ПРО ЧИПИ
- Шаповал Л.І., Мироненко В.П., Бобко В.Г.** 645
ЩОДО НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ПРАВ ДІТЕЙ ОРГАНАМИ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ
- Шевчук Т.П.** 656
ІМПЕРАТИВНА СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ В УКРАЇНІ
- Юринець Ю.Л., Белкін М.Л.** 667
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ ЕМІСІЇ ОБЛІГАЦІЙ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ЇХ ОБІГУ

СЕРІЯ «ЕКОНОМІКА»

- Olshanskyi A.I.** 688
COMMERCIAL ADVANTAGES OF THE INNOVATIVE INVENTION AND INTEGRATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE “BEE MEDICAL BED IN THE PYRAMID” INTO US BUSINESS
- Андрусів У.Я., Войтків Л.С.** 701
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
- Гром'як С.І.** 713
УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ ТА АДАПТАЦІЄЮ ЗНАНЬ: ІНТЕГРАЦІЯ СТАТИЧНОГО ТА ДИНАМІЧНОГО КОНТЕКСТУ В СИСТЕМАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА БАЗІ ВЕЛИКИХ МОВНИХ МОДЕЛЕЙ
- Журавель О.В., Космідайло І.В., Глух В.П.** 747
ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ
- Короленко О.Б., Рябикіна Н.І., Рябикіна К.Г., Ртищев С.А., Короленко В.В.** 761
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ
- Котвицька Н.М., Тихонович О.Ю., Пеннер С.О.** 772
ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ
- Навроцький Я.Ф., Петров В.М., Кравченко М.А., Яренко С.О.** 784
МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ
- Поліщук В.О.** 796
ОСОБЛИВОСТІ ЗРОСТАННЯ В МОДЕЛЯХ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НОВИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ КРАЇН
- Семененко Ю.С., Франків Н.І.** 807
РОЛЬ BIG DATA У ФОРМУВАННІ АДАПТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ
- Семенчук Т.Б., Оношко Т.М.** 821
ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА: КЛЮЧ ДО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
- Сухостаєць А.І., Малік Л.М.** 835
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНІЙ СФЕРІ: РОЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ДОРАДНИЦТВА В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ
- Шонія Б.Г.** 847
ПРАВИЛА ТА ДОСВІД КРАЇН СВІТУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ В МИТНІЙ СПРАВІ

- Шульц С.Л., Палюшок В.О.** 860
СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА
- СЕРІЯ «Педагогіка»**
- Butenko N.S.** 870
FORMATION OF CRITICAL THINKING AS A LEADING COMPETENCE OF HIGHER EDUCATION APPLICANTS IN HIGHER MATHEMATICS CLASSES
- Ostrovska M.Ya.** 881
FORMATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE TEACHER OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL
- Parkheta L.P.** 891
MODERN APPROACHES TO TEACHING UKRAINIAN LITERATURE IN GENERAL SECONDARY EDUCATION
- Pavliuk V.I.** 903
PECULIARITIES OF IMPLEMENTING MEDIA TEST EXERCISES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO STUDENTS OF UKRAINIAN UNIVERSITY
- Shumakova S.M., Ostrovska M.V.** 911
MODERN UNDERSTANDING AND STRATEGIC CONTEXT OF ACTUALIZING THE PROBLEM OF PROFESSIONAL COMPETENCE SPECIALIST OF THE FUTURE CREATIVE DIRECTORS OF ART PROJECT
- Адамова Г.В.** 920
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ОПТИМІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОВІДНИХ СУБ'ЄКТІВ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Байдюк О.С.** 933
САМООСВІТНЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
- Бурмакіна Н.С.** 943
РОЗВИТОК НАВИЧОК КОМАНДНОЇ РОБОТИ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Вербицький О.В.** 952
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОСТІ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА
- Войналович О.О., Западинська І.Г., Вознюк А.А.** 963
СУЧАСНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- Гвоздїй С.П., Кадук Н.І., Ніколаєва М.І., Пєнов В.В., Ружицька О.М.** 975
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Гордїйчук Я.А.** 991
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДИНАМІКА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ «ПОКОЛІННЯ ZOOMERS » СЕРЕД ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН: СОЦІАЛЬНІ, КУЛЬТУРНІ ТА ДЕМОГРАФІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ
- Гриценко О.Е., Бородїна Т.М.** 1003
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІКТ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ХОРЕОГРАФІЇ
- Данилко О.Г., Суркова К.В., Тернавська Т.А.** 1011
МОДЕЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Дворська А.О.** 1021
РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЇ
- Демченко І.І., Осадченко І.І., Ольховецький С.М.** 1030
СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗІЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ: ПСИХОСОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ
- Дужий Р.В., Деркач Т.М.** 1045
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
- Єлецький В.С.** 1059
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
- Жумбей М.М., Копчак Л.В., Познанський Р.В.** 1069
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ: АКЦЕНТ НА ІНШОМОВНУ ПІДГОТОВКУ
- Замрозевич-Шадріна С.Р., Брюховецька І.В., Распопов Є.І., Квятковська А.О.** 1083
СТВОРЕННЯ АДАПТИВНО-ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Іонова О.М., Лупаренко С.Є.** 1093
ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ
- Іщенко С.М., Скїбчик Ю.В.** 1105
КОЛАБОРАТИВНІ ПРОЄКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, ЯК РОЗВИТОК НАВИЧОК КОМАНДНОЇ РОБОТИ
- Кирилюк В.П.** 1114
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ТОПОГРАФІЇ»

- Кишеня Ю.В., Сандига Л.О.** 1124
ЕЛЕКТРОННІ СЛОВНИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНИХ НАВИЧОК І МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ
- Книш Т.В., Іванашко О.Є.** 1133
МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
- Князь О.Г.** 1146
ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ФОЛЬКЛОРИСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КУЛЬТУРОЛОГІВ
- Курчатова А.В.** 1156
ТИПИ ШКІЛ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ
- Кучеренко І.А.** 1162
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЗП(ПТ)О
- Кушнерьова М.О., Чайка О.М., Марсєв Д.А.** 1174
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ
- Ларіна О.В.** 1182
ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
- Лей Кунь** 1196
ЗМІСТ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ
- Липчей М.С.** 1208
ДО ПРОБЛЕМИ ВИОКРЕМЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРАКСЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
- Лу Цзя** 1218
ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
- Любарець В.В., Любарець Д.Д.** 1232
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ, ОБМЕЖЕННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПЕДАГОГІЧНУ МАЙСТЕРНІСТЬ

Ма Кай <i>ЦИФРОВІ ПІДРУЧНИКІ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДИЗАЙН ОСВІТИ КНР</i>	1244
Марченко С.С., Матюха Б.В. <i>САМООСВІТНЯ КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	1253
Матяш А.Д. <i>ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАННІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ</i>	1265
Михальченко Н.В. <i>РОЛЬ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ В РОЗВИТКУ РЕФЛЕКСІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	1278
Мірошніченко В.І., Галімов А.В. <i>МЕТОДИКА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО У КОНТЕКСТІ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧ- НОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i>	1288
Моргун О.Л., Романова О.В. <i>МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО</i>	1299
Мушеник І.М., Збаравська Л.Ю. <i>СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ РЕЛЕВАНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ВЕЛИКИХ БАЗАХ ДАНИХ</i>	1307
Новицька Л.І. <i>ЦИФРОВІЗИЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ</i>	1318
Олександренко К.В., Петльована Л.Л., Соболев Н.М. <i>ПРОБЛЕМА ЧИТАННЯ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ЕКОНОМІСТІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ</i>	1333
Патлайчук О.В., Прокоф'єв Є.Г., Товстоган В.С. <i>ГЕЙМІФІКАЦІЯ ТА ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИ- ЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ</i>	1347
Пей Хао <i>ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ У ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ</i>	1358
Пелех В.Ю. <i>ЗДАТНІСТЬ ДО ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ</i>	1372

- Семко Л.В.** 1383
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНСТРУМЕНТАЛІСТІВ-ВИКОНАВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
- Сергієнко Т.В.** 1393
РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННСВИХ НАВИЧОК ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ
- Сірант О.-М.Р.** 1408
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ АВТОМОБІЛЬНОГО ПРОФІЛЮ
- Смородська М.М., Смородський В.І., Цуранова О.О.** 1419
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН
- Совик Т.О., Федорова Н.В., Косарева Г.М., Борисова О.О.** 1432
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ АДАПТАЦІЇ В СОЦІУМІ ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ
- Стецик С.П., Калиндрузь Б.М.** 1444
АНАЛІЗ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СТРЕЛЕЦЬКИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТИРІВ У ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ
- Стешенко О.Л.** 1455
ПЕДАГОГІЧНІЙ УМОВИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ
- Столяренко О.В., Столяренко О.В., Московчук О.С.** 1464
ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
- Суходольський В.О.** 1473
ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ ЯК ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ТРЕНД ТА ЙОГО РОЛЬ У ЦИФРОВІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ
- Фогель Т.М.** 1489
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ У ФУНКЦІОНУВАННІ ТА ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ
- Хміль І.Ю.** 1499
ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Ходикіна Ю.Ю., Довженко О.О.** 1513
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО

Цецик Я.П. 1523
*АНОТУВАННЯ ТА РЕФЕРУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВІ АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНІ
ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТАЦІЙНІ НАВИЧКИ ЗДОБУВАЧІВ*

Циганок О.О., Санівський О.М., Гончарук В.А., Андрюшина М.В. 1532
*ДІАЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТ-
НОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ*

Чернова Т.Ю., Сидоренко П.П. 1542
*АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ*

Шунков В.С., Піддубний В.В. 1555
МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ І САЙТИ ДЛЯ НАВЧАННЯ І ПРАКТИКИ З ХІМІЇ

Якименко П.В. 1568
*ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ*

СЕРІЯ «Психологія»

Lunov V.Ye., Didukh M.L. 1575
*VOLUNTEERISM THROUGH THE LENS OF ALTRUISM-PRAGMATISM,
GROUP IDENTITY, AND THE SENSE OF COHERENCE: A MULTIFACETED
MOTIVATIONAL FRAMEWORK*

Makarenko A.O. 1589
*THE ROLE OF SELF-EFFICACY IN SHAPING ORGANIZATIONAL BEHAVIOR
AMONG IT PROFESSIONALS: A MULTIDIMENSIONAL ANALYSIS*

Pavlova O.V. 1599
*MEDICAL AND PSYCHOLOGICAL APPERCEPTIONS OF MILITARY PERSONNEL
WITH FIREARM WOUNDS PATHOPSYCHOLOGICAL MECHANISMS*

Гах Р.В. 1610
ВОЛЬОВІ ЯКОСТІ ЯК ЧИННИК САМОРЕГУЛЯЦІЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дучимінська Т.І., Коць М.О. 1623
*ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИЗАЙНУ
ПОБУДОВИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ*

Ендеберя І.В. 1631
*ПРОБЛЕМА МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОГО ПСИХОЛОГА В
СИСТЕМІ ОСВІТИ: ЧИННИКИ ТА КРИТЕРІЇ*

Іванова Н.Г. 1641
*МОТИВАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ
УМОВАХ*

- Калюжна Є.М., Джигун Л.М., Костенко Н.І., Стець В.І.** 1653
ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ОСОБИСТОСТІ В БОРОТЬБІ ІЗ ЗАЛЕЖНОЮ ПОВЕДІНКОЮ: ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ
- Корнійчук А.С.** 1662
ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДОЛАННЯ ЕМОЦІЙНИХ ТРУДНОЩІВ
- Максим О.В., Рябовол Т.А.** 1672
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ В УКРАЇНІ
- Марківська О.С.** 1685
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ САМОТНОСТІ ЖІНОК РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП
- Московець Л.П., Галаган Д.Д.** 1698
АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ
- Пасько О.М.** 1707
ЕФЕКТИВНІСТЬ НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
- Соколова Г.Б.** 1718
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ З РОДИН ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ АКОМОДАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ
- Ткаченко Л.П., Полілуєва І.В., Цибуліна І.В.** 1730
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ І СТРЕСОСТІЙКІСТЬ: ЯК РОЗУМІТИ СВОЇ ПОЧУТТЯ ТА КЕРУВАТИ НИМИ
- Тушко К.Ю., Майковський Д.М.** 1739
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА КЕРІВНИКІВ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ: СВІТОВІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ПРАКТИКИ
- Фоменко К.І., Леонідова Д.В., Поденко О.Ю.** 1752
ДИСПОЗИЦІЙНИЙ ОПТИМІЗМ ЯК ЧИННИК ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
- Шевчук В.В.** 1767
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СЕЛФХАРМУ СЕРЕД СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ
- Яковицька Л.С., Лич О.М.** 1780
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ: КОГНІТИВНИЙ, ЕМОЦІЙНИЙ ТА ПОВЕДІНКОВИЙ АСПЕКТИ

УДК 378.004

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3\(43\)-1318-1332](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3(43)-1318-1332)

Новицька Людмила Іванівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій, Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, тел.: (067) 910-64-78, <https://orcid.org/0000-0002-9028-446X>

ЦИФРОВІЗИЦЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Анотація. У статті досліджено та детально проаналізовано основні освітні втрати й ключові проблеми цифровізації вищої освіти та дистанційного навчання в Україні в кризових умовах. Проведено комплексний аналіз наукових праць зарубіжних і вітчизняних учених, а також експертних досліджень, присвячених питанням цифровізації освіти та її впливу на ефективність навчального процесу.

Систематизовано основні виклики, пов'язані з цифровізацією вищої освіти, та визначено ключові чинники, що впливають на якість освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Особлива увага приділена виявленню негативних тенденцій, які виникають унаслідок активного впровадження цифрових технологій, зокрема зниженню мотивації студентів, проблемам контролю знань, викликам у сфері комунікації між учасниками освітнього процесу. Також розглянуто питання адаптації викладачів до нових умов викладання, необхідність модернізації навчальних програм відповідно до цифрових викликів та забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх категорій студентів.

Окремо акцентовано увагу на технічних аспектах цифровізації, таких як недостатня інфраструктурна підтримка, проблеми з доступом до швидкісного інтернету та необхідність використання сучасних платформ для онлайн-навчання. Також розглянуто психолого-педагогічні аспекти впливу цифрових технологій на когнітивний розвиток студентів та їхню психологічну стійкість у процесі навчання.

На основі проведеного аналізу сформульовано рекомендації щодо мінімізації освітніх втрат та вдосконалення цифрових освітніх технологій, що сприятиме підвищенню якості вищої освіти в умовах дистанційного навчання. Запропоновано заходи для підвищення цифрової грамотності студентів та викладачів, покращення методик онлайн-навчання, впровадження інтерактивних технологій для активізації навчального процесу, а також розроблення стратегій підтримки студентів в умовах цифрового середовища.

Ключові слова: вища освіта, кризові умови, цифровізація вищої освіти, дистанційне навчання, втрати.

Novytska Lyudmila Ivanovna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technology, Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia, tel.: (067) 91-064-78, <https://orcid.org/0000-0002-9028-446X>

DIGITALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE IN CRISIS CONDITIONS

Abstract. The article examines and analyzes in detail the main educational losses and key problems of digitalization of higher education and distance learning in Ukraine in crisis conditions. A comprehensive analysis of the scientific works of foreign and domestic scientists, as well as expert studies devoted to the issues of digitalization of education and its impact on the effectiveness of the educational process, was conducted.

The main challenges related to the digitization of higher education are systematized, and the key factors affecting the quality of the educational process in the conditions of distance learning are determined. Particular attention is paid to the identification of negative trends that arise as a result of the active implementation of digital technologies, in particular, a decrease in student motivation, problems of knowledge control, challenges in the field of communication between participants in the educational process.

The issue of adapting teachers to new teaching conditions, the need to modernize educational programs in accordance with digital challenges, and ensuring equal access to quality education for all categories of students was also considered.

Special attention is paid to the technical aspects of digitization, such as insufficient infrastructure support, problems with access to high-speed Internet and the need to use modern platforms for online learning. Psychological and pedagogical aspects of the influence of digital technologies on the cognitive development of students and their psychological stability in the learning process are also considered.

Based on the analysis, recommendations were formulated for minimizing educational losses and improving digital educational technologies, which will contribute to improving the quality of higher education in the conditions of distance learning. Measures are proposed to improve the digital literacy of students and teachers, improve online learning methods, implement interactive technologies to activate the educational process, and develop strategies to support students in the digital environment.

Keywords: higher education, crisis conditions, digitization of higher education, distance learning, losses.

Постановка проблеми. Сучасний освітній простір відображає реалії теперішнього світу. Українська вища освіта змінюється разом із глобальними та національними трансформаціями, вимагаючи гнучкої адаптації до викликів

сьогодення та визначення подальших перспектив. Значні зміни, труднощі та втрати в науково-освітньому потенціалі країни спостерігаються з 2014 року, коли окупація східних областей України та анексія Криму спричинили внутрішнє переміщення населення та закладів вищої освіти.

Протягом останніх п'яти років система вітчизняної освіти функціонує в кризових умовах. З 2020 року карантинні обмеження змусили заклади вищої освіти перейти на дистанційне навчання, основним завданням якого було збереження здоров'я учасників освітнього процесу. Однак ще серйознішим випробуванням для освіти стала повномасштабна війна, розв'язана російською федерацією. Через військові дії знищується освітня та наукова інфраструктури, руйнуються будівлі закладів освіти. Станом на вересень 2024 року через російську агресію 3798 закладів освіти постраждали від бомбардувань та обстрілів, 365 з них зруйновані повністю.

Повітряні тривоги, обстріли, бомбардування, тимчасова окупація окремих територій, перебої з електропостачанням та інтернет-зв'язком, а також внутрішнє та зовнішнє переміщення населення України створюють значні перешкоди для навчального процесу. Викладачі та студенти опинилися в різних умовах як в Україні, так і за її межами, стикаючись із психологічними, а в зонах бойових дій – і фізичними травмами. Вимушене переміщення закладів вищої освіти на підконтрольні території також ускладнює освітній процес.

З березня 2022 року більшість вищих навчальних закладів відновили навчання у дистанційному або змішаному форматах. Перехід на дистанційне навчання, спершу через карантинні обмеження, а згодом через повномасштабне вторгнення росії, привернув увагу науковців до проблеми зниження якості освіти та пошуку шляхів подолання негативних наслідків. Це стало важливим напрямом досліджень, спрямованих на збереження стійкості та підвищення ефективності вищої освіти в Україні.

Ми переконані, що попри тривалі бойові дії, необхідно шукати способи мінімізації та компенсації освітніх втрат, забезпечуючи стабільне функціонування вищої освіти. Це сприятиме не лише підтримці освітнього рівня населення, а й економічному відновленню та подальшому розвитку країни. Усунення наслідків кризи у сфері освіти стане важливим внеском у післявоєнну відбудову та процвітання України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Кризові умови неминуче впливають на освітні процеси та їхні результати, створюють додаткове навантаження на наявні ресурси й ставлять перед вищою освітою нові виклики.

Проблеми цифровізації освіти та дистанційного навчання залишаються у центрі наукових дискусій протягом останніх десятиліть. Багато досліджень присвячено аналізу як позитивних, так і негативних наслідків упровадження цифрових технологій у навчальний процес вищої школи.

Питання розвитку дистанційної освіти широко досліджували такі зарубіжні науковці, як Р. Деллінг, Д. Кіган, А. Кларк, М. Мур та ін.

Зокрема дослідники Р. Деллінг, Г. Карунаратне, М. Мур і А. Кларк, аналізували концептуальні підходи до організації дистанційної освіти та розробку її теоретичних засад. М. Міллер вивчав історичні етапи розвитку дистанційного навчання, тоді як М. Аспіллера зосередив увагу на його перевагах у порівнянні з традиційними освітніми формами. Аспекти адаптації онлайн-освіти до сучасних викликів досліджував С. Врайтерс, запропонувавши нові методи та формати навчання. Вони акцентували увагу на факторах, що впливають на якість викладання та навчання, а також на труднощах, з якими стикаються викладачі під час організації дистанційного навчання.

Вітчизняні науковці також приділили значну увагу дослідженню дистанційного навчання за кордоном у професійній підготовці студентів. Н. Мась, Н. Сторожук, Л. Ряба та Л. Солодєєва проаналізували досвід провідних європейських закладів освіти та виокремили ключові проблеми, що ускладнюють впровадження дистанційного навчання в Україні. Ю. Попова досліджувала британський досвід дистанційної підготовки вчителів на прикладі Відкритого університету з використанням Інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). І. Попко розглянула практичні аспекти дистанційного навчання в освітніх закладах Канади, зокрема роль викладача в цьому процесі. Н. Сулим зосередила увагу на технологіях дистанційного навчання, визначила його основні компоненти та популярні формати занять із застосуванням комп'ютерних телекомунікацій. Л. Філіпова й О. Олійник аналізували зарубіжні концепції й моделі дистанційного навчання, уточнюючи педагогічні та інформаційні технології, зокрема інтернет-технології, що використовуються в освітньому процесі. С. Тимошенко вивчала процес становлення та розвитку дистанційної освіти у Великій Британії.

Стан і перспективи дистанційного навчання у вищій освіті України досліджували С. Сисоєва, А. Сяєв та ін. Проблеми мінімізації освітніх втрат у школах під час воєнного стану шляхом змішаного навчання вивчали Н. Арістова, В. Рогова. Певні аспекти функціонування переміщених університетів розглядали О. Захарова, В. Курило, С. Савченко та ін.

Науковці І. Шевчук й А. Шевчук виокремили основні виклики, що постали перед вищою освітою України під час масштабного вторгнення росії на територію України, як-от: знищення інфраструктури закладів освіти, скорочення фінансування, забезпечення академічної доброчесності та ін. [1].

У своїх роботах Я. Мар'янюк та М. Огреніч розглянули основні види дистанційного навчання та визначили їхні переваги і недоліки. Період адаптації до дистанційного навчання під час аварійних ситуацій, таких як повітряні тривоги або відключення світла, став важким і неприємним з психологічної точки зору як для викладачів, так і для здобувачів освіти.

Позитивні аспекти, що зазвичай пов'язують із дистанційним навчанням, а саме: невисока вартість, гнучкий графік навчання, постійна можливість отримувати нові знання, не віддаляючись від роботи. Автори вважають, що використання ІКТ, доступність навчального контенту й технологічність є безсумнівними перевагами цього виду навчання [2].

Водночас комплексний аналіз освітніх втрат та проблемних аспектів цифровізації вищої освіти, спричинених навчанням у дистанційному форматі в кризових умовах, залишається недостатньо дослідженим. Вивчення цих аспектів є актуальним як з наукової, так і з практичної точки зору для забезпечення якості вищої освіти в сучасній Україні.

Мета статті – визначення та аналіз основних освітніх втрат, ключових проблем цифровізації вищої освіти в Україні в кризових умовах.

Виклад основного матеріалу. Цифрова трансформація освітнього процесу має значний вплив на його якість, сприяє розширенню доступу до вищої освіти для всіх здобувачів та забезпечує можливість продовження навчання навіть у складних і небезпечних умовах. Однак для досягнення позитивних результатів цифровізації необхідно ґрунтовно дослідити її основні проблемні аспекти та пов'язані з ними освітні втрати.

Для досягнення мети визначено основні завдання дослідження: уточнення змісту понять освітні втрати, цифровізація вищої освіти; систематизація основних освітніх втрат, спричинених впровадженням дистанційного навчання у закладах вищої освіти; виокремлення та аналіз ключових проблем, що виникають у процесі цифровізації вищої освіти; визначення основних чинників, які впливають на якість освітнього процесу в умовах цифровізації та дистанційного навчання.

Останні події спричинили вимушений перехід закладів вищої освіти на дистанційний формат навчання, що змусило викладачів адаптувати освітній процес до цифрового середовища. Дистанційне навчання, тісно пов'язане з цифровізацією освіти, є одним із її ключових аспектів. Цифровізацію освіти розглядають як комплексний підхід впровадження сучасних цифрових технологій у всі аспекти освітнього процесу, який спрямований на підвищення доступності, якості та ефективності навчання.

Науковці виокремлюють два напрями цифровізації освіти:

- глибоку модернізацію освітнього процесу, спрямовану на підготовку особистості до життя та професійної діяльності в умовах цифрового суспільства;
- створення цифрового освітнього середовища, що включає: технічну інфраструктуру, програмне забезпечення, комунікаційні сервіси, організаційні та адміністративні інструменти тощо.

Цифровізація освіти є предметом активних наукових дискусій, зокрема щодо її позитивних і негативних наслідків для навчального процесу. Аналіз наукових підходів до впровадження цифрових технологій в освіту дозволяє

виокремити такі позитивні аспекти: 1) розширення доступу до освіти та подолання територіальних бар'єрів в отриманні якісних освітніх послуг; 2) створення гнучких траєкторій навчання та можливість індивідуалізації освітнього процесу; 3) підвищення інтересу до навчання завдяки використанню інноваційних технологій і подолання монотонності традиційних методів навчання.

На протигагу оптимістичним поглядам низка науковців [3] вказує на те, що впровадження цифрових технологій може негативно впливати на ефективність і якість освіти, зокрема: 1) зменшення творчого підходу до навчання; 2) зниження рівня концентрації та когнітивних навичок (велика кількість цифрових ресурсів перевантажує студентів інформацією); 3) технічні труднощі та цифрова нерівність; 4) негативний вплив на здоров'я.

Зважаючи на всі «за» і «проти», ми вважаємо, що необхідно балансувати використання цифрових і традиційних методів навчання.

Повномасштабне військове вторгнення росії в Україну поставило систему вищої освіти перед безпрецедентними викликами. В умовах війни одним із найважливіших і найскладніших завдань вищої освіти є не лише забезпечення безперервності навчального процесу та мінімізація освітніх втрат, а й розвиток і вдосконалення освітньої системи задля підготовки висококваліфікованих фахівців. У таких умовах дистанційне навчання й інформаційно-комунікаційні технології перестали бути лише допоміжним інструментом та стали основним, а в багатьох регіонах України, які потерпають від воєнних дій, – єдиним можливим способом навчання.

Попри складну ситуацію, заклади вищої освіти України швидко адаптувалися до нових умов, оперативно розробивши та впровадивши дистанційні й змішані моделі навчання на основі сучасних цифрових технологій. Це змусило переглянути підходи до організації освітнього процесу: змінити методи викладання та комунікації; розробити й активно використовувати цифровий освітній контент; організувати ефективну самостійну роботу студентів; запровадити результативні механізми оцінювання навчальних досягнень; підтримувати високий рівень якості освіти та академічної успішності студентів у нових реаліях.

Подоланню кризової ситуації сприяло те, що більшість вищих навчальних закладів ще під час пандемії COVID-19 значною мірою цифровізували свою діяльність. Більшість закладів вищої освіти вже мали електронні ресурси: електронні посібники з навчальних дисциплін, презентації, конспекти лекційних та практичних занять, записані відеолекції, та розвинену онлайн-інфраструктуру. Ті університети, які заздалегідь активно вкладали кошти в цифрові технології і онлайн-програми, змогли швидше, ефективніше адаптуватися до змін у навчальному процесі, впроваджувати дистанційне навчання та забезпечувати студентів необхідними матеріалами в онлайн-форматі.

З переходом на дистанційні та змішані форми навчання вищі навчальні заклади прагнули всебічно підтримувати студентів, забезпечуючи доступ до Інтернету, адаптованого програмного забезпечення, систем управління навчальним процесом і платформ для відеоконференцій. Крім того, широко використовувалися соціальні мережі та електронна пошта для комунікації між викладачами та студентами, обміну навчальними матеріалами, організації онлайн-зустрічей і оперативного інформування про зміни у навчальному процесі.

Однак як свідчить практика, що для ефективної організації онлайн-навчання цього було недостатньо. Багато студентів і викладачів виявилися не готовими до переходу на таку форму навчання, що частково знизило якість засвоєння матеріалу та успішність. До основних проблем, з якими зіткнулися заклади вищої освіти, можна віднести: недостатній рівень технічного забезпечення багатьох установ і їхню готовність використовувати сучасні ІКТ, враховуючи можливості викладачів і потреби студентів; проблеми з доступом до Інтернету через нестабільне підключення; відсутність готовності частини викладачів до ефективної комунікації та надання навчальних матеріалів через сучасні інформаційні платформи та ІКТ, зокрема через брак підручників, електронних конспектів лекцій і відповідного обладнання; складнощі в організації практичного навчання та стажування студентів тощо.

Ці проблеми значно ускладнили засвоєння навчального матеріалу студентами та посилили цифрову та соціальну нерівність. Після переходу на нові форми навчання розрив у можливостях студентів і викладачів зріс, що спричинило ризики відставання частини студентів у процесі освоєння навчальних програм. Крім того, це вплинуло на емоційний стан, психічне та фізичне здоров'я учасників навчального процесу.

Тривожний стан, перебування в укриттях, перебої з електропостачанням та Інтернет-зв'язком, переміщення через бойові дії в межах України та за кордон, здійснення навчального процесу в дистанційному форматі, використання цифрових технологій, навчальних засобів призвели до виникнення проблем і освітніх втрат не тільки у школярів, а й у студентів вищих навчальних закладів.

Освітні втрати – це втрати, що виникають в освітньому процесі на різних рівнях освіти [4].

У дослідженнях закордонних вчених використовуються такі терміни, як «навчальні втрати» та «незавершене навчання», між якими існують певні відмінності. Так, навчальні втрати визначають як будь-яку втрату знань, умінь і навичок, а також академічний регрес через перерви в навчанні. Термін «незавершене навчання» використовується для відображення реальності, коли студенти не мали змоги завершити навчання так, як це було б можливо в умовах звичайного навчання [5].

Відповідно до результатів PISA за 2018 рік (США), школярі проводять значно більше часу в Інтернеті, займаючись переглядом або пошуком інформації, граючи в ігри чи спілкуючись у соціальних мережах, при цьому приділяючи менше уваги навчальним завданням та взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу. Це свідчить про те, що перехід на дистанційне (онлайн) навчання не призвів до успіху в навчанні, оскільки досвід використання цифрових пристроїв не змінив звички учнів. Навіть найкращий викладач не зможе бути ефективним в онлайн-навчанні, якщо учні не присутні, відволікаються або не виконують інструкції. Дистанційне навчання вимагає від учнів високої дисципліни, активної участі, а також здатності зосереджуватися і протистояти постійним відволікаючим факторам, які їх оточують [6].

Дослідження, що стосуються використання цифрових пристроїв дітьми та молоддю, охоплюють численні аспекти. Зокрема, E. García та E. Weiss виявили, що час, проведений за цифровими пристроями, корелює з нижчими результатами успішності, уповільненим читанням, недостатньо розвиненими аналітичними навичками, вибірковою увагою та здатністю обробляти інформацію. Водночас, якщо контент, який переглядається, є якісним освітнім матеріалом і не замінює інші види когнітивної діяльності, час за екраном може позитивно впливати на досягнення, залученість і ставлення до навчання [6].

Ці факти показують, з якими проблемами стикаються або можуть зіткнутися викладачі, намагаючись зробити дистанційне навчання більш ефективним.

Дистанційне навчання можна трактувати як взаємодію між людьми та технологіями через комп'ютерні навчальні системи з метою досягнення освітніх цілей, таких як результати навчання та задоволеність студентів [6].

Варто зауважити, що студенти є основними учасниками цього процесу, і дистанційне навчання накладає на них більше обов'язків порівняно з традиційним очним навчанням. Для того, щоб дистанційне навчання було результативним, потрібен новий підхід до навчання, зміна ролей студента та викладача, а також здатність студента до самомотивації.

Серед основних стратегічних завдань університетів у процесі впровадження цифровізації можна виділити такі: підвищення мотивації студентів і викладачів до роботи в онлайн-середовищі; готовність викладачів адаптувати засоби підтримки навчального процесу та здійснювати викладання у WEB-просторі; забезпечення технічної та технологічної спроможності закладів до масштабного впровадження цифрових технологій; адміністративний контроль і постійне вдосконалення процесу цифровізації; а також організаційна та технічна підтримка студентів у роботі онлайн [8].

У свою чергу, викладач у дистанційному форматі має виконувати роль фасилітатора, який надихає, спрямовує, ставить виклики перед студентами та створює таке навчальне середовище, в якому студенти можуть відчувати себе вільно, самостійно й відповідально.

Багато наукових публікацій вказують, що постійний доступ до Інтернету та функціонування освітніх платформ, які збирають великі обсяги навчальної інформації, знижують мотивацію студентів до активного пошуку знань, позбавляють потреби в інтенсивній розумовій праці та сприяють розвитку лінійного сприйняття реальності, що перешкоджає розвитку необхідних професійних компетенцій.

Проблеми оцінювання та контролю навчальних досягнень в умовах цифровізації мають двоякий характер. Автоматизація контролю може зменшити ризики суб'єктивної оцінки, забезпечуючи прозорість критеріїв виставлення оцінок. Проте разом із цими перевагами з'являються приховані ризики, такі як втрата навичок, які не можна оцінити автоматизованим способом. Крім того, науковці звертають увагу на порушення етичних стандартів і академічної доброчесності з боку студентів.

Порушення комунікації, спричинені труднощами у передаванні емоційного аспекту під час взаємодії зі студентами. Цифровізація освіти формалізує взаємодію між студентами та викладачами, обмежує спілкування, що призводить до втрати соціально значущих практик, які сприяють розвитку не тільки твердих, але й м'яких навичок. Комунікаційні розриви у цифровому середовищі призводять до дисфункцій соціалізації молоді.

Зниження частоти та якості соціальних контактів у контексті цифровізації освіти призводить до зростання віртуальної присутності нових авторитетів, які часто мають негативний вплив на свідомість і поведінку молоді, в той час як традиційні агенти соціалізації відходять на другий план. В умовах гібридної війни росії зростає поширення фейкових новин і шкідливої інформації, що маніпулює свідомістю молоді. Ці негативні наслідки пов'язані з ризиками розриву соціальних зв'язків, перенесенням моделей мережевої взаємодії в реальне життя та змінами в ідентичності особистості.

Для глибшого розуміння наслідків цифрової трансформації вищої освіти було проведено аналіз думок студентів. З цією метою організовано анкетування, у якому взяли участь 149 студентів бакалаврських програм 1-4 курсів економічних спеціальностей Вінницького національного аграрного університету. Інструменти дослідження включали питання, що стосуються сприйняття цифровізації освіти студентами, а також їхніх оцінок позитивних та негативних наслідків цього процесу.

Результати дослідження виявили, що кожен другий студент зазначив проблему інформаційного перевантаження, деякі студенти оптимістично оцінюють свої можливості для роботи в багатозадачному середовищі, наприклад: «Мені подобається навчатись онлайн», «Дистанційно можна встигнути виконати багато справ», «Слухаючи лекцію, паралельно можна виконати лабораторні завдання», «Спілкуюсь у чаті...». Однак варто зазначити, що такі практики поєднання кількох видів діяльності, доступні студентам під час дистанційного навчання, можуть негативно впливати на якість освіти.

Переважає більшість студентів (87%) вважає цифровізацію позитивним явищем. Однак студенти також вказали на певні негативні наслідки. На запитання «Які негативні наслідки можуть бути від цифровізації та дистанційної освіти?» відповіді були різними: «Зниження рівня знань» (38%), «Все можна знайти в Інтернеті», «Погіршення навичок міжособистісного спілкування» (56%); «Зменшення часу для спілкування з викладачем» (42%), «Зниження концентрації уваги та відволікання» (47%). Особливо цікавим є ставлення студентів до вимоги вмикати камеру під час онлайн-занять. 30% респондентів висловили позитивне ставлення до цієї вимоги, вважаючи її правильною, 34% – негативне, а 36% – нейтральне.

Цифровізація значно розширила можливості студентів для комунікації та онлайн-взаємодії, незважаючи на відстань. Проте, як показало опитування, студентам важко ставити запитання, вони часто відмовляються вмикати камери під час занять, а деякі сприймають заняття лише як чергову можливість для виконання інших справ. Таким чином, відбувається спотворення комунікації між викладачем і студентом, яка часто стає одностороннім процесом.

Крім того, спостерігається зміна вимог до викладачів. За результатами анкетування, 69% респондентів погодились із твердженням, що «мотивація до навчання залежить від здатності викладача навчати і водночас розважати», що підтверджує стійку орієнтацію студентів на розважальний контент у навчальному процесі.

Щодо ефективності контролю в умовах дистанційного навчання, 29% респондентів зазначили, що випадки нечесної поведінки з їхнього боку траплялися досить часто, 26% – декілька разів, а 33% не змогли взагалі оцінити свою поведінку під час контролю. Було виявлено порушення етичних норм у освітньому процесі в умовах цифровізації, наприклад: «Користуюся навушниками», «Застосовую різні засоби під час контролю», «Для написання письмових робіт шукаю відповіді в Інтернеті».

Результати дослідження свідчать, що цифровізація вищої освіти та перехід на дистанційне навчання в кризових умовах призвели до зміщення акценту з основних аспектів цифровізації на її зовнішні атрибути, що дозволяють впроваджувати дистанційні освітні практики. Цю точку зору поділяють науковці та експерти, які вважають, що моделі змішаного навчання, які поєднують очну та дистанційну форми, є важливими компонентами цифровізації освіти. Дослідники підкреслюють, що безпосередня взаємодія та фізична присутність залишаються пріоритетними способами здобуття освіти, однак онлайн-навчання стає новою реальністю, яка забезпечує доступність та безперервність якісної освіти для значної кількості студентів.

Цифровізація вищої освіти відкриває нові можливості для використання інструментів навчання та мережових форм взаємодії в освітньому середовищі, які раніше були недоступні. Переваги цифровізації, за результатами наукових

досліджень та публікацій і відгуків студентів, включають можливість створення індивідуальних навчальних траєкторій, гнучкість у виборі часу для навчання, незалежність від географічного розташування, доступність навчальних матеріалів, а також використання передових технологій для пошуку й демонстрації інформації.

Аналіз наукових робіт та власні спостереження вказують на трансформацію освітньої культури, перехід її в більш зручний, але часто поверхневий формат, що може знизити цінність знань, здобутих у процесі навчання. Дослідження свідчить про існування проблеми зниження якості знань і мотивації до їх здобуття через переконаність студентів, що всю необхідну інформацію можна знайти в Інтернеті.

Отримані результати дослідження окреслюють нові горизонти для дискусії про можливість та ризики цифровізації вищої освіти, зокрема щодо недостатньої залученості студентів до навчальних занять, відсутності уваги, випадки неетичної поведінки та порушення академічної доброчесності серед студентів в умовах цифровізації освіти, зниження мотивації, перевірки й оцінки освітніх результатів, а також трансформації ролей викладача й студента.

Цифровізація вищої освіти, забезпечуючи доступ до навчальних матеріалів, підвищує актуальність питання змістового наповнення навчального контенту та евристичної цінності матеріалів, що мають стимулювати студентів до активної навчальної діяльності без відволікань на гаджети чи сторонні справи. Вона вимагає від викладачів нової ментальності, мобільності, креативного підходу та цифрових компетенцій для забезпечення високого рівня інтерактивності.

Намітилось нове бачення ролі викладача в умовах цифровізації освіти. Викладач має зацікавити студента, утримувати його увагу не тільки змістом навчального матеріалу, а й способами його подачі, емоційним забарвленням контенту та власною харизмою. Якщо викладач не докладе зусиль для залучення уваги сучасного студента, то переваги цифровізації вищої освіти можуть бути значно зменшені. Викладач має стати модератором творчого простору, який сприятиме розвитку навчальної мотивації та пізнавального інтересу у студентів.

Результати дослідження також дозволяють виділити певні проблемні моменти у формуванні комунікативних навичок в умовах цифровізації вищої освіти. Можна прогнозувати, що подальше впровадження в освітнє середовище навчальних платформ, чат-ботів і автоматизованого зворотного зв'язку може призвести до зменшення кількості та якості навичок комунікації у навчальному процесі. Отримані дані свідчать про поверхнєве (фрагментарне) сприйняття інформації студентами, відсутність навичок її критичного аналізу, інформаційне перевантаження.

Серед основних перешкод на шляху впровадження нових цифрових технологій ми вбачаємо: недостатній рівень обізнаності викладачів і студентів

про ці технології та їхні потенційні можливості, складність освоєння та масштабування технологій, обмежені технічні ресурси вищих навчальних закладів освіти для їхнього впровадження, а також недостатня технічна підтримка та можливості для додаткового навчання викладачів з боку закладів. Важливим фактором є також цифровий розрив між різними групами студентів та частково викладачів у технічних і фінансових можливостях доступу до сучасної техніки та ІКТ. Крім того, через складнощі освоєння нових інструментів деякі викладачі відчули загальну втому, схожу на ефект професійного вигорання.

Висновки. Пріоритетом розвитку вищої освіти в умовах кризи є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення освітнього процесу, ефективність доступності освіти, підготовку майбутніх фахівців до професійної діяльності в інформаційному суспільстві [9].

Кризові умови та трагічні події, з якими стикається нині Україна, поставили перед вітчизняною вищою освітою нові, безпрецедентні виклики. Відповіді на ці виклики визначають не лише подальший розвиток та існування вищої освіти, але й стабільність економічної та інших сфер країни.

Аналіз результатів вітчизняних та зарубіжних досліджень, а також власний педагогічний досвід показує, як змінюється вища освіта під впливом кризових ситуацій. Важливо зрозуміти та оцінити ймовірні наслідки для освітніх результатів та загальної якості вищої освіти.

З'ясовано, що цифровізація вищої освіти та організація навчання в дистанційному форматі можуть призвести до освітніх втрат, зокрема в навчальному часі, знаннях, уміннях і навичках, а також до зниження мотивації. Додатковими викликами є порушення мотиваційних механізмів, перевірка й оцінка освітніх результатів, комунікації та соціалізації.

Перспективними напрямками для вдосконалення процесів цифровізації вищої освіти та створення ефективного навчального процесу ми вбачаємо у:

- 1) використанні гібридних моделей навчання – поєднання традиційних та цифрових форматів для підвищення ефективності навчального процесу, інтеграція інтерактивних лекцій, онлайн-семінарів та практичних занять у віртуальному середовищі;
- 2) залученні додаткових інвестицій у розвиток та використання сучасних ІКТ;
- 3) розвитку цифрової грамотності викладачів та студентів – організація вебінарів, навчальних курсів та тренінгів з використання сучасних освітніх технологій, методів онлайн-навчання та цифрової етики;
- 4) впровадженні технологій доповненої та віртуальної реальності – використання для моделювання реальних ситуацій у навчальному процесі, що особливо актуально для інженерних, медичних (ветеринарних), природничих та інших спеціальностей;

5) покращенні комунікаційних платформ – створення інтегрованих середовищ для ефективної взаємодії між студентами та викладачами, впровадження інструментів для зворотного зв'язку;

6) автоматизації оцінювання та контролю знань – розробка надійних систем моніторингу академічної доброчесності, впровадження адаптивного тестування та аналітики навчальних досягнень.

7) забезпеченні рівного доступу до цифрових технологій – розширення можливостей для студентів із соціально вразливих категорій, надання доступу до сучасного обладнання та якісного інтернет-зв'язку;

8) створенні цифрових освітніх ресурсів високої якості – розробка інтерактивних навчальних матеріалів, електронних підручників, відеокурсів, онлайн-симуляцій та лабораторних практикумів;

9) формуванні культури самостійного навчання та саморегуляції – розвиток навичок тайм-менеджменту, самоорганізації та відповідальності серед студентів, що сприятиме ефективнішому використанню цифрових технологій у навчанні;

10) тісній співпраці з бізнесом, стейкхолдерами у підготовці студентів, розвитку професійних навичок та перепідготовці фахівців.

Впровадження цих ініціатив сприятиме підвищенню якості цифрової освіти, забезпеченню ефективного навчального процесу та створенню інноваційного освітнього середовища, яке відповідатиме викликам сучасного світу.

Отримані результати акцентують увагу на освітніх втратах і негативних явищах, спричинених цифровізацією вищої освіти та переходом на дистанційні формати навчання. Це дозволить зробити такі втрати тимчасовими, мінімізуючи негативний вплив на систему освіти, а отже, зменшити довгострокові проблеми й витрати, пов'язані з кризовими ситуаціями.

Варто зазначити, що основні аспекти цифровізації залишаються недостатньо дослідженими через їхню складність і багатовимірність. Ця тема потребує подальшого аналізу, зокрема щодо її специфіки та визначальних факторів.

Література:

1. Шевчук І.Б., Шевчук А.В. Освітня аналітика крізь призму війни: виклики та можливості для вищої школи України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-80> (дата звернення: 8.01.2025).

2. Мар'янюк Я.Г., Огреніч М.А. Особливості дистанційної освіти в умовах війни. *Наукові записки*. 2022. № 208, с. 171-176. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-208-171-176> (дата звернення: 8.01.2025).

3. Selwyn N., Hillman T., Bergiviken Rensfeldt A., Perrotta C. (2021). Digital technologies and the automation of education – key questions and concerns. *Postdigital Science and Education*. URL: <https://doi.org/10.1007/s42438-021-00263-3> (дата звернення: 09.01.2025).

4. Бриф за результатами дослідження якості організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти України (2022). Державна служба якості освіти України URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Brief_distance_learning_SQE_SURGe_30.08.2022.pdf (дата звернення: 09.01.2025).

5. Crone E.A., Konijn, E.A. (2018). Media use and brain development during adolescence. *Nature Communications*, 9 (588), pp. 1-10. <https://doi.org/10.1038/s41467-018-03126-x> (дата звернення: 09.01.2025).
6. García E., Weiss E. (2020). COVID-19 and student performance, equity, and U.S. education policy: Lessons from pre-pandemic research to inform relief, recovery, and rebuilding. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/covid-19-and-education-the-lingering-effects-of-unfinished-learning> (дата звернення: 19.01.2025).
7. Lei J., Lin, T. (2022). Emergent online learning: Effects of interaction, motivation, self-regulation, and situational factors on learning outcomes and continuation intentions. *International Review of Open and Distributed Learning Research*. № 23 (3), pp. 43-60. URL: <https://doi.org/10.19173/irrodl.v23i3.6078> (дата звернення: 19.01.2025).
8. Джеджула О.М., Нечепоренко М.А., Хом'яківський, Л.Ю. Інформаційні освітні університетські середовища як інтегративна база впровадження інноваційних технологій. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2017. № 16 (59), с. 29-31.*
9. Новицька Л.І. Проблема формування інноваційної компетентності майбутніх фахівців-аграріїв у процесі математичної підготовки в кризових умовах. *Молодь і ринок. 2024. № 9 (229), с. 133-143.*

References:

1. Shevchuk, I.B., & Shevchuk, A.V. (2022). Osvitnia analytyka kriz pryzmu viiny: vyklyky ta mozhlyvosti dlia vyshchoi shkoly Ukrainy [Educational analytics through the prism of war: challenges and opportunities for Ukrainian higher education]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (39). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-80> (accessed: 08.01.2025) [in Ukrainian].
2. Marianko, Ya.H., & Ohrenich, M.A. (2022). Osoblyvosti dystantsiinoi osvity v umovakh viiny [Features of distance education in wartime]. *Naukovi zapysky – Scientific notes*, (208), 171-176. Retrieved from <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-208-171-176> (accessed: 08.01.2025) [in Ukrainian].
3. Selwyn, N., Hillman, T., Bergiviken Rensfeldt, A., & Perrotta, C. (2021). Digital technologies and the automation of education – key questions and concerns. *Postdigital Science and Education*. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s42438-021-00263-3> (accessed: 09.01.2025) [in English].
4. Bryf za rezultatamy doslidzhennia yakosti orhanizatsii dystantsiinoho navchannia u zakladakh zahalnoi serednoi osvity Ukrainy (2022). [Brief on the results of a study of the quality of distance learning in general secondary education institutions of Ukraine]. Retrieved from https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Brief_distance_learning_SQE_SURGe_30.08.2022.pdf (accessed: 09.01.2025) [in Ukrainian].
5. Crone, E.A., & Konijn, E.A. (2018). Media use and brain development during adolescence. *Nature Communications*, 9(588), 1-10. Retrieved from <https://doi.org/10.1038/s41467-018-03126-x> (accessed: 09.01.2025) [in English].
6. García, E., & Weiss, E. (2020). COVID-19 and student performance, equity, and U.S. education policy: Lessons from pre-pandemic research to inform relief, recovery, and rebuilding. Retrieved from <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/covid-19-and-education-the-lingering-effects-of-unfinished-learning> (accessed: 19.01.2025) [in English].
7. Lei, J., & Lin, T. (2022). Emergent online learning: Effects of interaction, motivation, self-regulation, and situational factors on learning outcomes and continuation intentions. *International Review of Open and Distributed Learning Research*, 23(3), 43-60. Retrieved from <https://doi.org/10.19173/irrodl.v23i3.6078> (accessed: 19.01.2025) [in English].

8. Dzhedzhula, O. M., Necheporenko, M. A., & Khomiakivskyi, L. Yu. (2017). Informatiini osvichni universytetski seredovyshcha yak intehrativna baza vprovadzhennia innovatsiinykh tekhnolohii [Informational educational university environments as an integrative basis for implementing innovative technologies]. *Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity. Zbirnyk naukovykh prats. Naukovi zapysky Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – Updating the content, forms and methods of teaching and upbringing in educational institutions. Collection of scientific works. Scientific notes of the Rivne State Humanitarian University*, (16)59, 29-31 [in Ukrainian].

9. Novytska, L.I. (2024). Problema formuvannia innovatsiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv-ahraryiv u protsesi matematychnoi pidhotovky v kryzovykh umovakh [The problem of forming innovative competence of future agricultural specialists in the process of mathematical training in crisis conditions]. *Molod i rynek – Youth and the market*, 9(229), 133-143 [in Ukrainian].

Журнал

***«Наукові інновації та
передові технології»***

*(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право»,
Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*

Випуск № 3(43) 2025

Підписано до друку 12.03.2025 р.
Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.